

SILNÝ STRES MŮŽE ZVYŠOVAT RIZIKO RAKOVINY

Důkazy týkající se stresu jako rizikového faktoru rakoviny jsou dosud nesourodé. Početná skupina japonských badatelů proto realizovala dlouhodobou prospektivní studii na 101 708 účastnících ve věku 40–69 roků. Údaje o osobně vnímaném stresu byly získány z dotazníků. Asociace mezi vnímaným stresem a rizikem rakoviny byly měřeny Coxovým regresním modelem, s úpravou na všechny známé matoucí faktory. Během sledování (v průměru 17,8 let) identifikovali autoři studie 17 161 případů rakoviny. U počáteční (základní) hladiny vnímaného stresu a incidencí rakoviny asociace zjištěna nebyla. Bylo proto velkým přínosem dlouhodobé sledování účinku stresu, které je u tak velkého souboru zatím ojedinělé.

Výsledky ukázaly, že osoby s trvale vysokým vnímaným stresem měly o 11 % vyšší riziko rakoviny ve srovnání s osobami s trvale nízkou hladinou vnímaného stresu. Asociace byla výraznější u mužů (o 20 % vyšší riziko) a byla silná zejména u kuřáků, pijáků alkoholu, obézních mužů a mužů bez rakoviny v rodinné anamnéze. Nejsilnější byla u mužů souvislost stresu a rakoviny jater a rakoviny prostaty.

V diskusi autoři mj. připomínají velké rozdíly ve způsobu života a zaměstnání mezi muži a ženami v Japonsku. U mužů s vysokou úrovní stresu bývá obvyklý i nezdravý životní styl. Zmiňují roli imunity, která může být stresem potlačována, zejména u rakoviny jater, která je označována za imunogenní. U rakoviny prostaty zvažují roli noradrenalinu, primárně stresového hormonu, který stimuluje růst nádorů prostaty v počáteční fázi.

Vysoká hladina vnímaného stresu tedy může přispívat k celkovému zvýšení incidence rakoviny. Zjištění však není možné aplikovat na jednotlivé případy.

Song H, Saito E, Sawada N, Saito E, Abe SK, Hidaka A, Shimazu T, Yamaji T, Goto A, Iwasaki M, Sasazuki S, Ye W, Inoue M, Tsugane S. Perceived stress level and risk of cancer incidence in a Japanese population: the Japan Public Health Center (JPHC)-based Prospective Study. Sci Rep. 2017 Oct 11;7(1):12964. doi: 10.1038/s41598-017-13362-8.

Jaroslav Kríž